

GYÖNGYMONDATOK.

(Ujkori írótól.)

F é l t é k e n y s é g.

Szerelmes az, a ki félt. *Kölcsői.*

Egy sincs a sok emberi indulat között, melynek oly kevésbe kerüljön a képzelt lehetőség átöltöztetése az igazra, mint a szerelemfélést. *Katona József.*

Férjek egy kardcsapást meg tudnak bocsátani, de egy csókot soha. *Jókai.*

A féltékeny inkább szeret; a nem féltékeny jobban szeret. *Molière.*

Egy féltékeny mindenki által gyűlölt szörny, és senki sincs, a ki neki ártani hajlandó ne volna. *Molière.*

A féltékenyek olyanok, mint a pervesztettek, kiknek megvan engedve mindent mondani. *Molière.*

Mi haszna van a szerelemféléstnek? ez a kedveltetés vesztésének eszköze, mely a másik félt mások előtti tetszés keresésére ingerli. *Lafontaine.*

Szerelemféléstnél, ha tán nem szenvedélyből keletkezik is, a vérmérséknek nagy része van; azonban azt oly különcségi jelenetnek vehetjük, a minek e nevet adhatjuk: „erőszakolt szerelem jóizűség nélkül“. A féltékeny szenvedésben van, és szenvedtet másokat is. *La Bruyère.*

F e n h é j á z á s.

Nincs lovag, ki a vetélytársaktól, nőktől és adósságtól menekülhessen. *Göthe.*

A fenrlátás tele van csalódba képzelt nagy elégtűtséggel, s mások kegyeletét nem igen nyeri meg; magatartása merev és dagályos. *Sand Gy.*

F e n y e g e t é s

Csak akkor mernek a kis gyermekek mást megfenyegetni, mikor hiszik, hogy azt más nem tudja senki. *Katona József.*

A lármás fenyegetés nem érdemel figyelmet, az csak a tehetetlenség és félelem eredménye, mely által gyengíteni akarja azon sujtó rosszat, melyet magától el nem űzhet. *Corneille Péter.*

Fenyíték.

Az ég hibáinkért fenyít meg, a világ pedig erényeinkért. *Saphir*.

Fény. Fényűzés.

Van a fényben valami, a mi a közlelkekre a megrendítésig hat, s körében hódolókat teremt. *P. Szathmári Károly*.

Sokat enni veszélyes; de akarom, hogy asztalom jól felszerelve legyen. *Voltaire*.

A fényűzés az emberek henyeségéből és hiuságából született. A pompaüzés ritkán társul ugyanazon lelkekben a becsülettel. Nem, lehetetlen, hogy a semmis gondok soksága által letörpült lélek soha is valami nagyra emelkedhessék; s mikor volna is arra ereje, bátorsága hiányzana. *Rousseau*.

Adhatja az ember egy öltönyért húsz öltöny árát, megeheti egy vendégségben évi jövedelmét; de egyszerre nem hordhat két rend öltönyt, sem naponta hétszer nem ebédelhet. És így a vélemény határtalan a helyett, hogy a természet miakat mindenfelől feltartóztat. *Rousseau*.

Édes anya a természet,
A bujaság mostoha;
Ez legtöbbször elenyészett,
Az nem változik soha.

Csokonai.

A fényűzés mindent megront: úgy a gazdagot, aki azt üzi, mint a szegényt, a ki azt sovárogyja. *Rousseau*.

A fényűzés szükségét szül, a szükség fősvénységet; a fősvénység kegyetlenséget, zaklatást használ fel. És így az erkölcsjobbitást leginkább a fényűzés korlátozásánál kell kezdeni. Annak okai, eredményei, viszonyai, rávitelességei a jónak és rossznak oly zürzavarát képezik, hogy kérdés: korlátozni volna-e jobb? vagy eltörölni? *Marmontel*.

Gyűjtötte: KISS MIHÁLY.

IRODALMI ÉRTESITŐ.

„PRAECEPTOR GERMANIAE“. Nevelés történeti tanulmány. Irta *Stromp* László a pozsonyi ág. h. ev. theol. akadémián a bölcsészet és neveléstudomány nyilv. tanára. Külön lenyomat a *Prot. Szemléből*. 1—58. l. E munkát ez év elején Magyarországon is sok helyen tartott Melanchton-ünnep hozta létre. Írója a renaissance-on, humanismuson keresztül vezeti az olvasót Melanchton-hoz. A humanismus intensív hatást gyakorolt egyéniségének megalakulására. De kora humanistai közül reformátorrá emelkedik, a humanistikus tudományok köréből a teológiához. Következőleg mint praedagogust, philosophust rajzolja, azután mint főleg theologust, írásmagyarázót; megemlékszik mint iskola szervezőről is; s végül magyarországi összeköttetéseiről, magyar tanítványairól szól. Szerző írálja sok helyt idegenszerűnek tetszik, de a mi a tudományosságot illeti, munkája teljes elismerést érdemel.

ZUR GESCHICHTE DES ANABAPTISMUS IN UNGARN. VON PROF. DR. M. SZLÁVIK. A szorgalmas szerzőnek különnyomata a *Zeitschrift für Kirchengeschichte* XVIII. k. 2. füzetéből, melyben a magyarországi anabaptismus történetét vázolja *Beck* (*Die geschichtsbücher der Wiedertäufer*. Wien, 1883), *Aldásy* (*Az anabaptisták Magyarországon és Erdélyben a 16. és 17. százévben*. Budapest, 1893), és *Spitzer* nyomain. Az anabaptisták Magyarországon az 1596. évben jelennek meg; Cseh- és Morvaországból kiüzetve az ország észak-nyugoti részében telepednek le. Nehéz éveket élnek át. 1604-ben kimenekülnek Ausztriába és Morvaországba. De 1613. megint visszahivatnak. 1622-ben újabb települők jönnek. Bethlen Gábor 1622-ben az anabaptisták egy nagy részét Alvinczre és vidékére költözteti. I. Rákóczy György 1645-ben sokat közülök Sárospatakra költöztet. A törököktől és Thökölytől sokat szenvedtek. II. Rákóczy Ferencz idejében a császáriak seregében szolgálnak. A római egyház, a jezsuiták részéről (Szelepcsényi, Kolonics) és Mária Therezia alatt sok üldöztetésnek voltak kitéve. Sokan Hollandiába, Oroszországba, Krimiaiba és Amerikába vándoroltak. Nagy Lévárdon máig is él mintegy 200 lélek. Különös stylű házaik, berendezésük, tisztaságuk, szorgalmuk ismeretes. Eredetük germán, magyarul, németül, tótul beszélnek. Gyermkeiket példaszzerűen nevelik. *G. K.*

A KATHOLIKUS ORSZÁGOS AUTONOMIÁRÓL. 1—32. l. Irta *Csorbá* Ferencz. Kiadta *Lampel* Róbert Budapesten. Ára 20 kr. Figyelemreméltó tanulmány. A kik mostanában a katolikus autonomia érdekében szót emeltek, alapúl az 1871. évi kongressusi munkálatot fogadták el. Szerző e munkálatot bírálja. „A kongressusi munkálat nem azt akarja, hogy a róm. kath. egyháznak Magyarországon levő része — mintegy az anglikán egyháznak mintájára — az egyetemes római egyháztól független szervezettel alakuljon és hogy aztán annak — a magyar prot. egyházak mintájára — önkormányzati jogok engedtesse, hanem